

Campania Salvati Rosia Montana

www.rosiamontana.org

I. Despre Roșia Montană

Roșia Montană este cea mai veche localitate minieră din România, fiind atestată documentar acum 1881 de ani. La Roșia Montană se află unul dintre cele mai importante locuri istorice ale României care păstrează vestigii excepționale, urme concret atestate științific ale trecerii prin istorie din Antichitate și până în zilele noastre ale înaintașilor poporului român.

Peisajul cultural de la Roșia Montană este compus dintr-o concentrare extraordinară de vestigii care atestă evoluția exploatărilor miniere într-un interval de timp excepțional – 2 000 de ani – din perioada pre-romană până în contemporaneitate.

Situl Alburnus Maior – Verespatak – Roșia de Munte – Roșia Montană, celebru încă din secolul al XIX-lea pentru vestitele tăblițe cerate romane (contracte redactate în scriere latină cursivă) este reprezentat, în lumina cercetărilor din ultimii ani, de un **sistem de exploatare roman** excepțional care conservă **mai mult de 7 km de galerii**, la care se adaugă **peste 80 km de galerii medievale și de epocă modernă**, un **târg minier** păstrat exemplar încă din perioadă preindustrială și un peisaj presărat de multe urme ale activității miniere dintre care excepționale sunt **lucrările hidrotehnice datând din prima jumătate a secolului al XVIII-lea**.

Patrimoniul cultural de la Roșia Montană este recunoscut la nivel național, monumentele sale fiind desemnate ca monumente istorice de valoare națională excepțională – 7 dintre ele desemnate ca având valoare națională și universală. Peisajul minier de la Roșia Montană este un potențial candidat în Lista Patrimoniului Cultural Mondial UNESCO, înscriindu-se într-o categorie slab reprezentată: obiectivele miniere.

De asemenea, Roșia Montană își justifică valoarea universală, îndeplinind criteriile necesare pentru includerea sa în UNESCO:

Odată identificată valoarea excepțională a unui obiectiv, Convenția Patrimoniului Mondial impune obligația declanșării procedurilor pentru protejarea obiectivului respectiv, iar includerea sa în Lista Patrimoniului Mondial este primul pas. Din momentul identificării valorii, intervine interesul internațional, universal, de a o proteja. Roșia Montană este un astfel de obiectiv, a cărui valoare a fost identificată și recunoscută larg, decurgând de aici obligația statului, reprezentat în acest domeniu de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, de a întreprinde demersurile[1] pentru protejarea sa corespunzătoare și înscrierea sa în Patrimoniul Mondial.

În momentul de față nu este necesară o documentație complexă pentru Roșia Montană, ci o fișă de caracterizare și evaluare, care a fost deja realizată, pe formularul cerut de Convenția Patrimoniului Mondial și de normele sale de aplicare, fiind depusă de Asociația „Arhitectură. Restaurare. Arheologie” la minister încă din data de 27.04.2010.

Campania Salvati Rosia Montana

www.rosiamontana.org

[1] **Lista Indicativă a Patrimoniului Mondial UNESCO** este lista de propuneri ale bunurilor și locurilor pe care statele intenționează să le înscrie în anii următori pe lista reprezentativă. Propunerile de înscriere ale României trebuie comunicate Comitetului Patrimoniului Mondial UNESCO până la sfârșitul lunii ianuarie a fiecărui an. Evaluările propunerilor de înscriere sunt realizate de ICOMOS (International Council on Monuments and Sites).

II. Proiectul minier propus la Roșia Montană:

Compania care propune proiectul minier este Roșia Montană Gold Corporation (www.rmgc.ro), o societate mixtă între compania canadiană Gabriel Resources (80, 69%) și compania de stat Minvest (19,31%). Gabriel Resources este o companie canadiană înregistrată în Barbados.

Conform documentelor companiei, Gabriel Resources propune o mină constând din **4 cariere pentru exploatarea aurului/argintului, 2 cariere pentru construcția materialului** și mai multe halde. La capacitate totală de funcționare (24/7), mina propune **evacuarea a 70.000 de tone pe zi sau 500.000 de tone de pietriș pe săptămână**. De asemenea, ar **utiliza 13-15 milioane de kilograme de cianură pe an timp de 16 ani** de activitate minieră.

În timp ce la Roșia Montană s-ar desfășura activitatea de minerit, valea adiacentă, Valea Cornei, ar fi transformată în **iaz de decantare pentru a depozita 250 de milioane de tone de steril**. Iazul de decantare ar avea o suprafață de 4 kilometri lungime și 2 kilometri lățime. Deșeurile vor fi susținute de un dig de 1 kilometru lungime și 185 metri înălțime.

Mina ar distruge o suprafață totală de 1500 de hectare (incluzând 4 munți și pădurile lor), 740 de ferme și 140 de apartamente ale localnicilor, **10 biserici, 9 cimitire, 50 de clădiri de patrimoniu, 7 kilometri de galerii romane și pre-romane, 80 de kilometri de galerii medievale** și, cu toate acestea, viitorul întregii zone.

În cazul unei reversări de cianuri, mina ar produce efecte de mediu negative transfrontaliere afectând țările din imediata vecinătate precum Ungaria, Serbia și Bulgaria. Mina de suprafață propusă la Roșia Montană ar fi cea mai mare de acest fel din întreaga Europa.

Campania Salvati Rosia Montana

www.rosiamontana.org

Deși compania nu deține cele mai importante acte administrative pentru demararea proiectului și, implicit, pentru orice alte lucrări în zonă (acord de mediu, plan de urbanism valabil etc.), a încălcat deja legislația în vigoare precum și drepturile constituționale ale populației afectate:

- strămutarea involuntară a populației;
- modificarea planurilor de urbanism ale localității prin care zona a fost declarată mono-industrială;
- declasarea unor obiective de patrimoniu de interes național de la Roșia Montană;
- efectuarea de activități ilegale de forare;
- procedura de obținere a acordului de mediu pentru proiect: încălcarea procedurii de evaluare și a drepturilor publicului la participare, informații, etc.

Toate aceste lucrări și proceduri s-au făcut cu sprijinul autorităților statului care fie nu au intervenit când li s-a solicitat în mod legitim să intervină fie au emis autorizații ilegale.

Cazurile în instanță derulate de Asociația Alburnus Maior(Campania Salvati Rosia Montana) sunt îndreptate împotriva acestor autorități.

III. Campania Salvati Rosia Montană

Campania Salvati Rosia Montană reprezintă opoziția față de deschiderea celei mai mari mine aurifere de suprafață din Europa propusa la Roșia Montană de către compania Roșia Montană Gold Corporation.

Dezvoltată în cea mai mare mișcare socială și de mediu din România, Campania Salvati Rosia Montană reunește opoziția locală din Roșia Montană, reprezentată de asociația Alburnus Maior, și activiști din întreaga țară, fiind sprijinită activ de peste 40 de organizații nonguvernamentale, Academia Română, universități, biserici și personalități publice.

Alburnus Maior, coordonatorul acestei campanii, este asociația locuitorilor și proprietarilor din Roșia Montană. Înființată în septembrie 2000, Alburnus Maior reprezintă interesele a peste 300 familii de fermieri din Roșia Montană și a 100 de familii din comuna învecinată Bucium care se opun proiectului minier propus de Roșia Montană Gold Corporation pe considerente sociale, culturale, de mediu și economice.

Localnicii se opun:

- planului de relocare care va afecta 740 de gospodării și 140 de apartamente
- distrugerii patrimoniului istoric și arheologic de o valoare inestimabilă - case de patrimoniu și galerii romane și pre-romane
- folosirii tehnologiei pe baza de cianuri
- extragerii la scară largă, pe baza de cariera deschisă a aurului .

Campania Salvati Rosia Montana

www.rosiamontana.org

Acțiuni ale Campaniei Salvati Roșia Montană de-a lungul anilor:

- acțiuni în instanță (2000 de cereri de informații trimise în 5 ani autorităților române și europene, participarea la numeroase ședințe de dezbatere publică, colaborarea activă cu un grup de 5 avocați)
- proteste
- petiții (scrisori și foto): www.rosiamontana.net, www.rosiamontana.org/unesco
- festivalul cultural și ecologic FânFest: www.fanfest.ro
- Proiecte alternative pentru dezvoltarea durabilă a zonei: proiecte turistice și de sprijinire a agriculturii locale – www.drumulaurului.ro, www.buciumanii.ro
- Rapoarte despre proiectul minier propus la Roșia Montană și oportunitățile de dezvoltare ale zonei: <http://rosiamontana.org/en/sub32836/33150/eiaprocedure.htm>
- Activități de lobby împotriva proiectului minier: 1. Lobby împotriva utilizării cianurii în minerit - în acest moment, inițiativa este blocată la Comisia pentru Industrii și Servicii a Camerei Deputaților din cadrul Palatului Parlamentului. 2. Lobby pentru interzicerea utilizării cianurii în minerit la nivel european. Aceste eforturi au rezultat în succese naționale de interzicere a cianurii în Ungaria și Bulgaria 3. Lobby împotriva proiectului legislativ de modificare a Legii Minelor – în acest moment, propunerea se află în Comisia pentru Industrii și Servicii a Camerei Deputaților.
- Alte activități: conferințe, proiecții de film, concerte (ex. Ziua Roșiei Montane)

Revendicarile Alburnus Maior sunt:

- **respingerea de către Senat și Camera Deputaților a legii distrugerii Rosiei Montane (legea.rosiamontana.org)**
- **respingerea în procesul de urgență de către Guvern a acordului de mediu**
- **inclusiunea Rosiei Montane pe Lista Tentativă a Patrimoniului Mondial UNESCO**
- **interzicerea cianurii în minerit în România**
- **demiterea celor 4 inițiatori ai legii distrugerii Rosiei Montane: ministrul marilor proiecte (Dan Șova), cel al mediului (Rovana Plumb), cel al culturii (Daniel Barbu) și directorul ANRM (Gheorghe Duțu)**

Campania Salvati Rosia Montana

www.rosiamontana.org

